

Za Ojczyznę i Naród - 300 lat Orderu Orła Białego

Za Ojczyznę i Naród - 300 lat Orderu Orła Białego

Nowa Izba Poselska

9 listopada 2005 – 31 stycznia 2006 r.

Komisarze wystawy: **Anna Szczecina-Berkan, Marta Męciewska, dr Marek Makowski**

Współpraca: **Tadeusz Jeziorowski i Michał Zawadzki**

W 2005 roku obchodzona była 300. rocznica ustanowienia Orderu Orła Białego (przyjęte jest uznawanie 1 listopada 1705 roku za dzień powołania Orderu przez Augusta II). Od tego czasu aż do końca okresu staropolskiego Order Orła Białego funkcjonował jako najwyższe polskie odznaczenie; był nim także w okresie Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego. Zawłaszczony przez zaborcę rosyjskiego w 1831 roku, Order Orła Białego został wznowiony w 1921 roku przez władze II Rzeczypospolitej i opatrzony statutem. W latach wojny i okresie powojennym Order przetrwał w Londynie przy Prezydentach RP na Uchodźstwie, którzy z tytułu pełnionego urzędu stawali się jego kolejnymi Wielkimi Mistrzami. Prezydent Ryszard Kaczorowski przekazał 22 grudnia 1990 r. w Zamku Królewskim w Warszawie insygnia państwowe, w tym insygnia Orderu, Prezydentowi Lechowi Wałęsie jako XI Wielkiemu Mistrzowi Orderu. Dzięki temu faktowi zachowano ciągłość historyczną. III Rzeczpospolita ustawą z 16 października 1992 roku ponownie uznała Order Orła Białego za najwyższą nagrodę; zajmuje on nadal wysoką pozycję w hierarchii światowych orderów, także ze względu na swoją długą historię. Dla uczczenia rocznicy założenia Orderu i przypomnienia jego dziejów od 1705 roku do dziś, Zamek Królewski w Warszawie zorganizował jubileuszową wystawę pod patronatem Prezydenta RP, Aleksandra Kwaśniewskiego – XII Wielkiego Mistrza Orderu.

Na wystawie prezentowane były odznaki Orderu – Krzyże i Gwiazdy, dyplomy nadania, portrety kawalerów (których na przełomie dziejów było ok. 1250), grafika, szkła orderowe, ubiory i broń oraz wiele innych przedmiotów zdobionych wyobrażeniem Orderu, a także wzorowane na nim dystynktoria kościelne.

Order Orła Białego, fot. P. Berkan

Do szczególnie cennych należały wspaniałe, wysadzone drogimi kamieniami klejnoty orderowe ze skarbca „Grünes Gewölbe” w Dreźnie, noszone przez królów Augusta II i Augusta III, strój Augusta II z gwiazdą Orderu, również ze zbiorów drezdeńskich, złote i srebrne medale, wydane na ustanowienie Orderu oraz z okazji świąt orderowych z czasów saskich i za Stanisława Augusta – ze zbiorów polskich, drezdeńskich i wiedeńskich, zespół szytych gwiazd orderowych (ze zbiorów rosyjskich), jakie pozostały po śmierci króla Stanisława Augusta w Petersburgu w 1798 roku.

Wystawie towarzyszył katalog, w którym zawarte zostały m.in. eseje znakomitych znawców przedmiotu.

Wystawa była czynna w ramach trasy I, od **wtorku** do **soboty** w godz. **10.00 – 16.00**, w **niedziele** w godz. **11.00 – 16.00**. Ceny biletów **10 i 5 zł**, w niedziele wstęp **bezpłatny**.